

Joburile viitorului: ce se cere pe piața muncii în următorul deceniu în România și de ce suntem nepregătiți

Remus Florescu

Biroul de statistică a pieței muncii din SUA a făcut [proiecții](#) pentru 2030 atât pentru ocupații, cât și pentru industrii. „Dacă ne uităm la proiecția pentru schimbarea procentuală în numărul celor angajați, dar selectăm doar ocupațiile cu un efectiv mare de angajați, „domeniile” de viitor în 10 ani în SUA par să fie asistența medicală în ambulatoriu și serviciile medicale/ de îngrijire „personalizate” în general sau domeniul utilizării și securizării datelor (incluzând de la statisticieni și specialiști în cercetare operațională/ logistică, la „developeri” și „testeri” de software, la experți în securitatea cibernetică etc.)”, susține Buhai. El precizează că alte domenii cu creștere mare, dar cu număr absolut de angajați mult mai mic, sunt, de exemplu, cele ținând de infrastructura energiilor regenerabile, cum ar fi, de exemplu, tehnicieni pentru eoliene sau instalatori de panouri solare fotovoltaice.

Digitalizarea și viitorul pieței de muncă

Trendurile acestea de lungă durată privind structura pieței muncii, explică economistul, sunt o consecință, pe de o parte, a schimbările demografice privind creșterea speranței de viață/ longevității și îmbătrânirea populației, și, pe de altă parte, a creșterii importanței automatizării/ digitalizării/ utilizării datelor în procesele de producție. De asemenea, un aport relativ mai mic în ansamblul economiilor îl au decarbonizarea și tranziția către energia „verde”. „Deci ne putem foarte logic aștepta ca aceste tendințe să fie foarte similare și în alte state dezvoltate, precum cele mai multe din cadrul Uniunii Europene și din cadrul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), ceea ce este parțial confirmat, de altfel, [aici](#) și [aici](#)”, precizează Buhai.

Economistul explică nevoia de a fi pregătiți pentru evoluțiile pieței muncii:

„Acum, ideea mai generală din acest context este că structura piețelor de muncă a fost deja și va fi în continuare influențată profund atât de revoluția tehnologică (în speță, automatizarea/ robotizarea/ inteligența artificială), cât și de marile provocări cu care ne confrutam (de exemplu, încălzirea globală/ problemele ținând de mediul înconjurător în general). De altfel, economiile avansate au avut de-a face, deja de-a lungul ultimelor 2-3 decenii, cu polarizarea forței de muncă (i.e., dispariția job-urilor din mijlocul distribuției bazate pe calificări/ abilitați, în detrimentul celor de la cei doi poli ai distribuției, deci munca manuală/ necalificată pe de o parte, și munca foarte calificată, pe de alta parte; în cea mai mare parte aceasta se datorează automatizării acestor tipuri de muncă ‘de rutină’, ceea ce nu este încă posibil cu unele tipuri de muncă fizica necalificată de exemplu, sau cu munca necesitând înalte competențe), creșterea enorma a inegalității de venit, sau contractarea ireversibilă a unor sectoare precum agricultura sau manufactura. Precedentele (atât pozitive, cât și negative) ne arată deja că un standard crescut de viață/ prosperitate viitoare depinde deci în mare măsură de contracararea/ alevierea impactelor negative ale acestor transformări inevitabile prin buna guvernanta, prin instituții/ legi/ norme adecvate, prin investiții publice, prin educație generală/ training specializat adaptate acestor (așteptate) schimbări s.a.m.d. Adică, între altele, trebuie să te pregătești cât mai din vreme și cât mai temeinic pentru a materializa eficient oportunitățile oferite, de exemplu, de avansurile tehnologice sau de dinamica cererii de pe piață muncii, și în același timp, pentru a preîntâmpina/ evita riscurile posibil asociate acestor factori și fenomene.”

Buhai.

România pe piața muncii 2.0

Întrebat cum stăm în România din punct de vedere al pregătirii pentru piața muncii 2.0, economistul susține că în lipsa unor analize profesionale pe această temă impresia sa generală este că, deocamdată, „ne confruntăm pe plan intern cu un fel de atitudine care oscilează între tehnو-ignorantă și tehnو-scepticism, ceea ce are ca implicație lipsa unui cadru adecvat de reglementare”.

Există [date](#) îngrijorătoare din acest punct de vedere: în privința indicelui economiei și societății digitale, România ocupă penultimul loc în UE-27 în 2020. „Lucrurile nu stau mai bine în privința competențelor digitale ale forței de muncă, unde, deși există deja rezultate bune și potențial considerabil în privința pregătirii absolvenților din domeniul informatic, aceștia rămân mult prea puțini la nivel de absolvenți de învățământ terțiar pentru a acoperi cererea chiar și la nivel de piață internă (deci chiar făcând abstracție de faptul că mulți dintre ei emigrează)”, susține economistul.

Cea mai scăzută rată de educare a adulților în cadrul UE

Mult mai grav este, conform lui Buhai, faptul că România are în continuare cea mai scăzută rată de educare a adulților în cadrul UE, ceea ce afectează categoric și potențialul de pregătire generală în privința competențelor digitale. „Absența unor programe sistematice în educarea/ pregătirea românilor în privința abilităților digitale se reflectă, așteptat, în faptul că întreprinderile românești sunt rămase în urmă în ceea ce privește tehnologiile digitale de bază: avem cele mai mari decalaje în raport cu media UE privind, de exemplu, tehnologia de cloud computing, dispozitivele inteligente sau infrastructura de mare viteză”, detaliază specialistul.

El vede un mare potențial în faptul că suntem la egalitate sau peste media UE, în ceea ce privește unele tehnologii digitale încă la frontieră, precum adoptarea roboticii, a tehnologiei blockchain sau a sistemelor de inteligență artificială, precizând că este vorba totuși, în principal, de colaborări și parteneriate mulți-naționale.

„Pe lângă aceste probleme, nu trebuie să uităm de deficitul grav de personal/ emigrarea în masă a staff-ului medical (precum și din alte domenii/ ocupații vitale pentru economia viitorului), în lipsa oricăror condiții decente pecuniare sau nonpecuniare pe care sistemul de sănătate publică autohton le oferă acestora”, a precizat economistul Sebastian Buhaiși a detaliat subiectul [aici](#). .

Dezastrul digital în serviciile publice

Buhai susține că putem vorbi despre un „adevărat dezastru” când vine vorba de performanța digitală a serviciilor publice. O gură de oxigen în acest sens, cel puțin teoretic, ar trebui să fie Planul Național de Redresare și Reziliență în cadrul căruia o parte considerabilă din fondurile UE vor fi alocate pentru „transformarea digitală” a administrației publice, a serviciilor publice, a sistemelor juridice, de sănătate, de educație publică etc. „Depinde mult de felul cum vom fructifica aceasta șansă. Să vedem dacă și cum vor fi aceste fonduri “absorbite””, susține Buhai.

Economistul român subliniază că pentru ca aceste schimbări importante în economia mondială să nu ne afecteze este imporant ca autoritățile să fie pregătite cât mai din vreme și cât mai temeinic pentru a materializa eficient oportunitățile oferite. „Precedentele (atât pozitive, cât și negative) ne arată deja că un standard crescut de viață/ prosperitate viitoare depinde deci în mare măsură de contracararea impactelor negative ale acestor transformări inevitabile prin buna guvernanta, prin instituții/ legi/ norme adecvate, prin investiții publice, prin educație generală/ training specializat adaptate acestor (așteptate) schimbări”, concluzionează el.

Cine este Sebastian Buhai

Clujean de origine, Sebastian Buhai este actualmente cercetător științific asociat la Swedish Institute for Social Research (SOFI) al Universității din Stockholm și cercetător științific invitat la Centre pour la Recherche Économique et ses Applications (CEPREMAP) în Paris. A efectuat anterior stagii de cercetare la alte universități și instituții de prim rang din Europa sau SUA, inter alia Einaudi Institute for Economics and Finance, Northwestern University, Chicago Federal Reserve Bank, Aarhus University, VU University Amsterdam, University College London. Deține un Doctorat în Economie (Ph.D. in Economics) de la Erasmus University Rotterdam/ Tinbergen Institute, un Masterat de Cercetare în Economie (M.Phil. in Economics) de la Tinbergen Institute, și doua Licențe obținute simultan, în Științe Exacte - Matematică și Fizică Teoretică (B.Sc. in Sciences), respectiv în Științe Sociale - Drept, Economie, Științe Politice (B.A. in Social Sciences), de la University College Utrecht, Utrecht University. Intre interesele de cercetare actuale se numără Economia Pieței Muncii, Economia Industrială, Microeconometria. Rezultatele cercetării sale sunt publicate în reviste științifice de top mondial, precum Econometrica sau Journal of Business and Economic Statistics. A câștigat prin competiții internaționale granturi de cercetare în valoare de peste 450.000 euro, inclusiv un "Marie Curie International Outgoing Fellowship" al Comisiei Europene la Northwestern University și Aarhus University, avându-l ca mentor pe Dale Mortensen, Laureat al Premiului Nobel în Economie. Poate fi urmărit pe [twitter](#) și/sau pe [blogul său](#).

Vă recomandăm să mai citiți:

Dacă apreciezi acest articol, te așteptăm să intri în comunitatea de cititori de pe pagina noastră de Facebook, printr-un Like mai jos: